

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษารูปแบบการปกครองระดับแขวง (ตำบล) โดยเฉพาะผู้ปกครอง ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบถึงสภาพความเป็นอยู่ของประชาชน ในแต่ละแขวงรวมทั้งการให้บริการประชาชนอย่างดีที่สุด นั่นคือภาระหน้าที่ของกรุงเทพมหานครในการพยายามปรับปรุงบริการด้านต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับอย่างดีที่สุดและเป็นไปอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะหน่วยการปกครองระดับต่ำที่สุดอันได้แก่ การปกครองระดับแขวง ซึ่งมีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดรองจากสำนักงานเขต (อำเภอ) อันเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าการปกครองระดับแขวงในกรุงเทพมหานครในปัจจุบันนี้มีรูปแบบการปกครองอยู่ 2 รูปแบบ คือ

1. เขตกรุงเทพมหานครชั้นนอกอันมี กำนัน เป็นผู้ปกครอง
  2. เขตกรุงเทพมหานครชั้นใน มีหัวหน้าแขวง (เจ้าพนักงานปกครองระดับ
- 6) เป็นผู้ปกครอง

การปกครองทั้ง 2 รูปแบบนั้นมีข้อที่แตกต่างกันหลายประการซึ่งส่งผลกระทบต่อประชาชนที่ได้รับโดยตรง ดังนั้น การจะตัดสินใจว่ารูปแบบใดจะเป็นรูปแบบที่เหมาะสมและให้บริการแก่ประชาชนได้ดีที่สุดขึ้นอยู่กับประชาชนที่ได้รับบริการจะเป็นผู้ตัดสินใจทั้งสิ้น ทั้งนี้ในส่วนนี้จะมุ่งเน้นถึงประโยชน์และความพอใจของประชาชนที่จะได้รับเป็นสำคัญ โดยพิจารณาถึงบทบาทและอำนาจหน้าที่ทั้งของกำนัน และหัวหน้าแขวงเป็นส่วนประกอบในการวิเคราะห์

จากการพิจารณาถึงวิธีการที่จะให้ศึกษาถึงเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีวิธีการให้เลือกด้วยกันหลายวิธี แต่ผู้ศึกษาเลือกใช้วิธีการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้ศึกษาพิจารณาเห็นแล้วว่า

เป็นวิธีการที่ดีที่สุดซึ่งสามารถที่จะได้ข้อมูลอย่างแท้จริง ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้เลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาสัมภาษณ์กรุงเทพมหานครชั้นนอกที่มีกำนันปกครองอยู่ จำนวน 11 เขต โดยแยกออกเป็น เขตในฝั่งพระนคร 1 เขต และฝั่งธนบุรีอีก 1 เขต ซึ่งได้แก่

1. เขตในฝั่งพระนคร คือ เขตลาดกระบัง
2. เขตในฝั่งธนบุรี คือ เขตคลองสาน

นอกจากนี้ในการสัมภาษณ์แขวงที่มีหัวหน้าแขวงเป็นผู้ปกครอง ในปัจจุบัน กรุงเทพมหานครมีอยู่จำนวน 3 แขวง ในจำนวนเขตกรุงเทพมหานครทั้งหมด คือ

1. แขวงคลองเตย
2. แขวงยานนาวา
3. แขวงบางพลัด

ผู้ศึกษาได้เลือก แขวงคลองเตย เป็นตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เนื่องจากเหตุผลหลายประการ อาทิเช่น

1. แขวงคลองเตย เป็นแขวงแรก ที่ตั้งที่ทำการแขวงขึ้นเพื่อเป็นบริการแก่ประชาชนภายในแขวงโดยเฉพาะ ทำให้ประชาชนไม่ต้องไปติดต่อถึงสำนักงานเขตพระโขนง
2. จำนวนประชากรของแขวงคลองเตยมีขนาดที่ใกล้เคียงกับจำนวนประชากรของเขตลาดกระบังและเขตคลองสาน แต่แตกต่างกันที่ทั้งเขตลาดกระบังและเขตคลองสานใช้ผู้ปกครองระดับแขวง (ตำบล) รวมกันจำนวน 13 คน ในการดูแลและให้บริการแก่ประชาชนทั้ง 13 แขวง

ฉะนั้นเมื่อพิจารณาศึกษาจำนวนผู้ปกครองแล้ว จะสามารถเปรียบเทียบอัตราส่วนได้ดังนี้คือ 1 : 13 ในการปกครองดูแล และให้บริการแก่ประชาชนจำนวนประมาณ 1 แสนคน

จากการศึกษาข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้ศึกษามีอุปสรรคบางประการที่เกิดขึ้นกับการสัมภาษณ์กำนัน เนื่องจากไม่ได้รับความร่วมมือที่ดีพอในการขอข้อมูล จึงทำให้ข้อมูลที่ได้อาจไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร

เขตลาคกระบัง

แบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 6 แขวง คือ

1. แขวงลาคกระบัง
2. แขวงคลองสองคนนูน
3. แขวงคลองสามประเวศ
4. แขวงลำปลาทิว
5. แขวงทับยาว
6. แขวงชุมทอง

มีกำนันปกครองแขวงทั้งสิ้น 6 คน คือ

กำนันแขวงลาคกระบัง คือ นายแมนฉจญ์ กาวรพฤษณ์ จากการสัมภาษณ์
กำนันแขวงลาคกระบังถึงบทบาทและหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ นายแมนฉจญ์ ใ้ให้สัมภาษณ์
ว่า ¹

"ผมจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อายุ 44 ปี มีอาชีพค้าขาย เป็นกำนันที่
แขวงลาคกระบังมาแล้วรวม 8 ปี เมื่อสอบถามถึงการปฏิบัติหน้าที่ได้รับคำตอบว่าได้
ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ไม่ใช่ปฏิบัติหน้าที่ตามทะเบียนราษฎร เพราะถือ
ว่าเป็นหน้าที่ของสำนักงานเขต มีลูกบ้านที่อยู่ในความดูแลประมาณ 15,000 คน ซึ่งก็
เป็นไปอย่างทั่วถึง นอกจากนี้ก็จะปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายมา"

กำนันแขวงคลองสองคนนูน คือ นายพิม พ่วงรอด ใ้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับ
บทบาทและหน้าที่ที่ตนปฏิบัติว่า ²

¹ สัมภาษณ์ นายแมนฉจญ์ กาวรพฤษณ์ เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2532.

² สัมภาษณ์ นายพิม พ่วงรอด เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2532.

"อายุ 51 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 อาชีพค้าขาย เป็นกำนัน คลองสองต้นนุ่นมาประมาณ 15 ปี ปฏิบัติหน้าที่ตาม พ.ร.บ. กำหนดไม้ไผ่ทำหน้าที่เกี่ยวกับทะเบียนราษฎร เป็นหน้าที่ของสำนักงานเขต กูแลลูกบ้านทั่วถึง จำนวน ประมาณ 7,500 คน นอกจากนี้ยังทำหน้าที่อื่น ๆ มีการเก็บภาษีอากร ชำวีสาร ทางราชการ การเกณฑ์ทหาร งานอนามัย งานพุทธศาสนา งานอบรมทุกอย่าง งานที่ทางกรุงเทพมหานครมอบหมาย เช่น การส่งเสริมอาชีพ"

กำนันแขวงทับยาว คือ นายนवल สัตยาริฐานวณิช ใ้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ที่ปฏิบัติว่า ¹

"อายุ 48 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 7 และจบการปกครองของสุโขทัย ธรรมาธิราช (วิชาการปกครอง) มีอาชีพค้าขาย เป็นกำนันมาประมาณ 10 ปี ทำงานตามที่ถูกหมายกำหนด ไม้ไผ่ทำงานทะเบียนราษฎร เป็นเรื่องของสำนักงานเขต กูแลลูกบ้านประมาณ 10,000 คนอย่างทั่วถึง ทำงานอื่น ๆ เช่น การเลือกตั้ง กูแลราษฎรที่เคือกรอน งานที่กรุงเทพมหานครมอบหมายมา งานอนามัยช่วยการชักชวน ลูกบ้านไปใช้บริการ"

กำนันแขวงคลองสามประเวศ คือ นายสำรวม ไทระไร ใ้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ที่ปฏิบัติว่า ²

"อายุ 47 ปี จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อาชีพทำนา เป็นกำนันมา 15 ปี ไม้ไผ่ทำหน้าที่เกี่ยวกับทะเบียนราษฎร เป็นเรื่องของสำนักงานเขตทวมก กูแลลูกบ้าน ทั่วถึงประมาณ 6,000 คน ทำหน้าที่อื่น ๆ เช่น การส่งเสริมอาชีพเลี้ยงปลา เลี้ยงสัตว์ งานที่ทางกรุงเทพมหานครมอบ เช่น งานจัดหมู่บ้านตัวอย่าง"

¹ สัมภาษณ์ นายนवल สัตยาริฐานวณิช เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2532.

² สัมภาษณ์ นายสำรวม ไทระไร เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2532.

เขตคลังชั้น

แบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 7 แขวง คือ

1. แขวงคลังชั้น
2. แขวงฉิมพลี
3. แขวงบางระนาك
4. แขวงบางพรหม
5. แขวงบางเชือกหนัง
6. แขวงศาลาธรรมสพน์
7. แขวงทวีวัฒนา

มีกำนันปกครองทั้งสิ้น 7 คน

กำนันแขวงคลังชั้น คือ นายภิเรก เทศขยัน ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับบทบาท
ภาระหน้าที่ที่ปฏิบัติว่า ¹

"อายุ 55 ปี จบการศึกษาระดับ ม.5 อาชีพค้าขาย เป็นกำนันมา 18 ปี
การปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับทะเบียนราษฎรไม่ได้ทำเป็นหน้าที่ของอำเภอ (สำนักงานเขต)
ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กรุงเทพมหานครจะมอบหมาย"

กำนันแขวงบางระนาก คือ นายสมเกียรติ สุขธอม ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับ
บทบาทและหน้าที่ที่ปฏิบัติว่า ²

"อายุ 45 ปี จบการศึกษาระดับ ป.4 อาชีพทำงาน จำไม่ได้ว่าเป็นกำนัน
มากี่ปี ทำหน้าที่เกี่ยวกับทะเบียนราษฎรมาก่อน แต่ปัจจุบันไม่ได้ทำ เป็นเรื่องของ
เขต นอกจากนี้ยังทำหน้าที่อื่น ๆ ที่ทางกรุงเทพมหานครมอบหมาย"

¹ สัมภาษณ์ นายภิเรก เทศขยัน เมื่อ 10 มีนาคม 2532.

² สัมภาษณ์ นายสมเกียรติ สุขธอม เมื่อ 10 มีนาคม 2532.

กำนันแขวงบางพรหม คือ นายโชน บั้นจัน ให้สัมภาษณ์ว่า ¹

"อายุ 51 ปี จบ ป.4 อาชีพค้าขาย เป็นกำนันมา 10 ปี ปฏิบัติหน้าที่
ตามระเบียบตลอดมา งานเรื่องทะเบียนราษฎรไม่ไ้ทำ นอกจากนี้ปฏิบัติหน้าที่ตาม
ที่กรุงเทพมหานครสั่ง"

กำนันแขวงบางเข็อกหนึ่ง คือ นายเชือน ทองมาก ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับ
บทบาทและหน้าที่ที่ปฏิบัติว่า ²

"อายุ 60 ปี จบ ป.4 อาชีพทำสวน เป็นกำนัน 15 ปีกว่า ไม่ไ้ทำหน้าที่
เกี่ยวกับทะเบียนราษฎร ทำหน้าที่ตามที่กรุงเทพมหานครสั่ง เช่น พัฒนารูมชนให้สะดวก
สบายขึ้น มีประชากรที่ดูแล 20,000 คน ดูแลไ้ทั่วถึง"

กำนันแขวงศาลาธรรมสพน์ คือ นายฉวี บัวงาม ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับบทบาท
และหน้าที่ที่ปฏิบัติว่า ³

"อายุ 51 ปี จบ ป.4 อาชีพทำสวนเป็นกำนันมาไ้ 6 ปี การทำหน้าที่
เกี่ยวกับทะเบียนราษฎรไม่ไ้ทำ ทำหน้าที่ตามที่กรุงเทพมหานครมอบหมาย เช่น
การพัฒนา แนะนำกำนันการเกษตร มีประชากรประมาณ 16,000 คน ดูแลไ้อย่าง
ทั่วถึง"

กำนันแขวงทวีวัฒนา คือ นายสมบุรณ์ สุรชัยสุรวิทย์ ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับ
บทบาทและหน้าที่ที่ปฏิบัติว่า ⁴

¹ สัมภาษณ์ นายโชน บั้นจัน เมื่อ 10 มีนาคม 2532.

² สัมภาษณ์ นายเชือน ทองมาก เมื่อ 10 มีนาคม 2532.

³ สัมภาษณ์ นายฉวี บัวงาม เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2532.

⁴ สัมภาษณ์ นายสมบุรณ์ สุรชัยสุรวิทย์ เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2532.

"อายุ 42 ปี จบ ป.กศ. สูง อาชีพทำสวน ไม่ได้ทำงานทะเบียน เป็น
 กำนันมา 1 ปี ทำหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด และกรุงเทพมหานครมอบหมาย เช่น
 ส่งเสริมกิจกรรมในค่านต่าง ๆ"

จากการสัมภาษณ์และสังเกต กำนันทั้ง 2 เขต ดังกล่าว สามารถที่จะ
 สรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. กำนันในเขตกรุงเทพมหานครไม่สามารถมีบทบาทและอำนาจที่แท้จริง
 ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ เป็นเพียงแต่อยู่ในตำแหน่งที่ได้รับเลือกตั้งมาเท่านั้น ทั้งนี้
 โดยไม่ทราบเลยว่ากรุงเทพมหานครมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้ทำประการใด ดังเช่น
 เรื่องงานทะเบียนราษฎร ซึ่งตาม พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ กำนันโดยทั่วไป
 ตามจังหวัดต่าง ๆ นั้นมีฐานะเป็นนายทะเบียนตำบล ตามกฎหมายซึ่งแตกต่างกับกำนัน
 ในเขตกรุงเทพมหานครไม่มีอำนาจหน้าที่เช่นนี้แม้แต่น้อย ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า กำนันใน
 เขตกรุงเทพมหานครยังสับสนในเรื่องอำนาจหน้าที่ของตนอยู่

2. กำนันโดยทั่วไปยังมีระดับการศึกษาที่ค่อนข้างต่ำส่วนใหญ่อันจบการศึกษา
 แค่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เท่านั้น ทำให้ประสิทธิภาพของการทำงานของกำนันไม่มีเท่าที่ควร
 ในด้านการให้บริการประชาชน ทั้งนี้เพราะไม่สามารถให้คำปรึกษาหรือนำประชาชน
 ใ้ได้อย่างดี ประชาชนจึงยังคงเดินทางไปติดต่อยังสำนักงานเขตเช่นเดิม

3. ผู้ที่ดำรงตำแหน่งกำนันนั้นถูกแต่งตั้งมาจากผลแห่งการเลือกตั้งตาม พ.ร.บ.
 ลักษณะปกครองท้องที่ ซึ่งเป็นผลมาจากหลักการปกครองแบบแบ่งอำนาจ ดังนั้นจึงขัดแย้ง
 กับหลักการปกครองแบบกระจายอำนาจ ซึ่งเป็นแม่บทแห่ง พ.ร.บ. ระเบียบบริหาร
 ราชการกรุงเทพมหานคร ฉะนั้น ผู้ดำรงตำแหน่งกำนัน จึงไม่ใช่ส่วนหนึ่งของกรุงเทพ
 มหานครที่เป็นผลมาจาก พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร จนเป็น
 เหตุให้เกิดความสับสนต่อรูปแบบการปกครองของกรุงเทพมหานครที่ยังคงตำแหน่งกำนัน
 เอาไว้เช่นเดิม

4. ระยะเวลาที่อยู่ในตำแหน่งของกำนันค่อนข้างยาวนานเฉลี่ยหลักแต่ละคนดำรงตำแหน่งมาไม่ต่ำกว่า 10 ปี จนในบางครั้งก่อให้เกิดปัญหาทางบ้านให้บริการประชาชน สืบเนื่องมาจากการดำรงตำแหน่งที่นานเกินไป ไม่มีการเปลี่ยนแปลงผู้ดำรงตำแหน่ง ทั้งนี้ ในบางครั้งผู้ดำรงตำแหน่งกำนันก็สร้างอิทธิพลให้กับตนเองมากกว่าความสำคัญในด้านการให้บริการประชาชน

5. บทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนัน ในด้านการให้บริการแก่ประชาชน โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับงานทะเบียนราษฎร ซึ่งกำนันมีฐานะเป็นนายทะเบียนตำบลตามกฎหมายกำหนด แต่ในเขตกรุงเทพมหานครกำนันไม่มีอำนาจหน้าที่ดังกล่าวเลย ประชาชนต้องมาติดต่อที่สำนักงานเขตเพียงแห่งเดียว เหตุผลที่เน้นในเรื่องทะเบียนราษฎรก็เพราะว่า ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครจากสถิติของการติดต่อราชการพบว่า ประชาชนมาติดต่อเรื่องเกี่ยวกับทะเบียนราษฎรมากที่สุดในแต่ละวันที่เปิดทำการ อีกประการหนึ่งงานทะเบียนราษฎรเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับประชาชนมากที่สุด ตั้งแต่เกิดจนตาย จะผูกพันกันเช่นนี้ตลอดไป ดังนั้นงานทะเบียนราษฎรจึงเป็นงานที่ประชาชนมาขอรับบริการมากที่สุด ส่วนใหญ่หน้าที่ของกำนันในเขตกรุงเทพมหานครที่ปฏิบัติ เป็นหน้าที่ที่กรุงเทพมหานครมอบหมายเฉพาะกรณี เช่น ด้านการพัฒนา การส่งเสริมอาชีพ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประชาชนบางกลุ่มเท่านั้น ฉะนั้นตามอำนาจหน้าที่แล้วกำนันในเขตกรุงเทพมหานครแทบจะไม่มีบทบาทอะไรมากนัก

สำหรับการสัมภาษณ์ประชาชนซึ่งเป็นผู้ได้รับบริการนั้น ผู้ศึกษาได้เลือกสัมภาษณ์ประชาชนผู้มาติดต่อที่ทางราชการที่สำนักงานเขตทั้ง 2 แห่ง โดยพยายามพิจารณาประชาชนที่มาติดต่อเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ประชาชนโดยทั่วไป งานทะเบียนเป็นงานที่มีประชาชนมาติดต่อมากที่สุด ทั้งนี้โดยการสัมภาษณ์วันเดียวกันทั้ง 2 เขต ดังนี้

การสัมภาษณ์ประชาชนจากเขตลาคกระบัง

นางเทียม แหม่มเพื่อ ได้ให้สัมภาษณ์ว่า "อาศัยอยู่ที่แขวงทับยาว เขตลาคกระบัง มาติดต่องานทะเบียนเกี่ยวกับแจ้งชื่อ คนเกิด คนตาย รู้จักกำนันแขวงทับยาว และเคยไปเลือกตั้งกำนัน เห็นด้วยกับการที่กรุงเทพมหานครจะจัดตั้งสำนักงานแขวงในแต่ละแขวง เพราะว่าสะดวกก็ไม่ต้องมาสำนักงานเขต"

นายพูน ประสิทธิ์ ได้ให้สัมภาษณ์ว่า "เป็นประชาชนแขวงลาคกระบัง อายุ 39 ปี จบ ป.4 อาชีพค้าขาย ในการติดต่องานที่สำนักงานเขต ไม่ต้องผ่านกำนัน รู้จักกำนันและเคยไปเลือกตั้ง เห็นด้วยกับการที่จะมีสำนักงานแขวงมาประจำแต่ละแขวงเพราะว่าสะดวก"

นายประเสริฐ มุขัมหมัด ได้ให้สัมภาษณ์ว่า "อาศัยอยู่แขวงชุมทอง อายุ 29 ปี จบชั้น ป.4 อาชีพทำนา ในการติดต่องานไม่ต้องติดต่อกำนันแต่รู้จักกำนัน ไม่เคยไปเลือกตั้งกำนัน แต่เห็นด้วยกับการจัดตั้งสำนักงานแขวงแต่ละแขวงของเขตเพราะได้รับความสะดวก"

นายสะพีฉี ชาวไล ได้ให้สัมภาษณ์ว่า "อายุ 53 ปี อาศัยอยู่ที่แขวงชุมทอง จบ ป.3 อาชีพทำนา ในการติดต่องานสำนักงานเขตนั้นมีบางครั้งต้องผ่านกำนัน เรื่องที่ต้องติดต่อกับการย้ายสำมะโนครัว รู้จักว่ากำนันคือใคร แต่ไม่เคยไปเลือกตั้ง เห็นด้วยถ้าจะต้องมีการตั้งสำนักงานแขวงขึ้นเพราะสะดวก"

นายประกาย ทองคง ให้สัมภาษณ์ว่า "อาศัยอยู่ที่แขวงลำปาว อายุ 36 ปี จบ ม.3 อาชีพรับจ้าง ในการติดต่องานกับสำนักงานเขตไม่ต้องผ่านกำนันและไม่รู้จักกำนัน ไม่เคยไปเลือกตั้งกำนัน และเห็นด้วยที่กรุงเทพมหานครจัดตั้งสำนักงานแขวงขึ้นเพราะสะดวก"

นางวินัส จรูญแสง ให้สัมภาษณ์ว่า "อายุ 45 ปี อยู่แขวงคลองสองต้นนุ่น จบ ม.3 ไม่ได้ทำงาน การติดต่องานราชการไม่ต้องผ่านกำนัน รู้จักว่ากำนันคือใคร"

ไม่เคยไปเลือกตั้งกำนัน และเห็นด้วยที่กรุงเทพมหานครจะจัดตั้งสำนักงานแขวง เพราะได้รับความสะดวก"

นายผ่อง อินเปลี่ยน ให้สัมภาษณ์ว่า "อาศัยอยู่ที่แขวงลำปาดะ อายุ 60 ปี จบ ม.6 รัฐบาลการบ้านาญ การศึกษาคณะกับเขตไม่คองผ่านกำนัน รู้จักว่ากำนันคือใคร เคยไปเลือกตั้งและเห็นด้วยกับการเลือกตั้งสำนักงานแขวงเพราะสะดวกสบายขึ้น"

นางวันเพ็ญ ชีรประกรกุล ให้สัมภาษณ์ว่า "อาศัยอยู่ที่เขมรินทร์ อายุ 23 ปี จบ ป.4 อาชีพรับจ้าง มาศึกษาคณะเกี่ยวกับทะเบียนบ้านโดยศึกษาคณะผ่านกำนัน เคยไปเลือกตั้งกำนัน การเลือกตั้งสำนักงานแขวงแต่ละแห่งก็มาก ไม่ยุ่งยาก"

นายสมาน มะลิหอม ให้สัมภาษณ์ว่า "อายุ 52 ปี อยู่บริเวณถนนสองกรุง 3 จบ ป.4 อาชีพรับจ้าง เคยศึกษาคณะราชการผ่านกำนันในบางครั้งเกี่ยวกับทะเบียนบ้าน รู้จักกำนันว่าเป็นใคร เคยไปเลือกตั้งกำนัน เห็นด้วยกับการเลือกตั้งสำนักงานแขวงขึ้น"

นายบุญเสริม ระกำวงศ์ ให้สัมภาษณ์ว่า "อาศัยอยู่ที่แขวงคลองสองต้นนุ่น อายุ 38 ปี ไม่ได้รับการศึกษา อาชีพรับจ้าง ในการศึกษาคณะราชการ กระทบกับสำนักงานเขต ไม่คองผ่านกำนัน รู้จักกำนันว่าเป็นใคร เคยไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งกำนัน การเลือกตั้งสำนักงานแขวงขึ้นนับว่าก็มากเพราะได้รับความสะดวกสบายเพิ่มขึ้น"

นายสมมาตร เพิ่มผล ได้ให้สัมภาษณ์ว่า "อาศัยอยู่ที่หมู่บ้านร่มเกล้า อายุ 52 ปี ไม่ได้รับการศึกษา อาชีพรับจ้าง ในการศึกษาคณะกับทางราชการ บางครั้งศึกษาคณะผ่านกำนันในเรื่องที่เกี่ยวกับทะเบียนบ้าน รู้จักกำนัน แต่ไม่เคยไปเลือกตั้ง เห็นด้วยกับการตั้งสำนักงานแขวง เพราะไม่คองลำบากในการเดินทางและสะดวกมากขึ้นในการศึกษาคณะ"

การสัมภาษณ์ประชาชนในเขตคลังชั้น

ผลการสัมภาษณ์ประชาชนในเขตคลังชั้น ที่ได้กระทำในวันเดียวกัน ผลปรากฏว่าก็เป็นไปในทำนองเดียวกัน นั่นคือมีทัศนคติที่เกี่ยวกับการจัดตั้งสำนักงานแขวงขึ้นในแต่ละแขวงว่า เห็นด้วย เพราะสะดวกที่ไม่ต้องไปติดต่อถึงสำนักงานเขต ซึ่งยุ่งยาก บางครั้งจะเห็นได้ว่ามีประชาชนมาติดต่อเป็นจำนวนมาก และในขณะเดียวกันส่วนใหญ่ก็ไม่จำเป็นต้องผ่านกำนัน กังตัวอย่างการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

นางอุษา แจงสว่าง อายุ 25 ปี อยู่เขตคลังชั้น ให้สัมภาษณ์ว่า "ในการติดต่อราชการกับสำนักงานเขตนั้นไม่ต้องผ่านกำนัน ไม่เคยไปเลือกตั้ง แต่รู้จักกำนัน เห็นด้วยกับการตั้งสำนักงานแขวงเพราะสะดวกก็"

นายจุ่ม อุกมศิลป์ อายุ 38 ปี อยู่เขตคลังชั้น ได้ให้สัมภาษณ์ว่า "มาติดต่อราชการกับสำนักงานเขตในบางครั้ง กำนันกับผู้ใหญ่บ้านก็ให้คำแนะนำในคำต่าง ๆ รู้จักกำนัน และการตั้งสำนักงานหลวงในแต่ละแขวงนั้น เห็นด้วยเพราะสะดวกสบาย รวดเร็ว ใกล้บ้าน ไม่ต้องเสียเวลานาน"

นายสมบัติ พลทร อายุ 24 ปี อาศัยอยู่เขตคลังชั้น ได้ให้สัมภาษณ์ว่า "การมาติดต่อราชการเกี่ยวกับสำนักงานเขตนั้น ผมมาติดต่อด้วยตนเองไม่ต้องผ่านกำนันเพราะไม่รู้จัก และไม่เคยไปเลือกตั้งการจัดตั้งสำนักงานแขวงเพื่อให้บริการแก่ประชาชนในแต่ละแขวงนั้นเห็นด้วย เพราะว่าคนที่อยู่ไกลจากเขตจะเดินทางมาลำบาก และถ้าสืบหลักฐานก็ต้องลำบากในการไปนำมา อันทำให้เสียเวลาและต้องมารอนานเสียเวลาอย่างมาก ดังนั้นจึงเห็นว่าสะดวกแน่นอนในการจัดตั้งสำนักงานแขวงขึ้น"

สรุปแล้วในการสัมภาษณ์ประชาชนจากทั้ง 2 เขตที่มาติดต่อราชการ ซึ่งส่วนใหญ่ที่ได้สัมภาษณ์ มีทัศนคติทางคำบุคคลที่ไม่แตกต่างกันมากนัก ฉะนั้นข้อมูลที่แท้จริงใกล้เคียงกับสภาพข้อเท็จจริงได้พอสมควร ซึ่งผลการสัมภาษณ์ประชาชนนั้นสรุปผลได้ดังต่อไปนี้คือ

1. ประชาชนส่วนมากเห็นด้วยกับการจัดตั้งสำนักงานแขวง ซึ่งได้อธิบายถึงรูปแบบของสำนักงานแขวงว่า มีลักษณะงานคล้ายคลึงกับรูปแบบสำนักงานเขต แต่มีขนาดเล็กกว่า ทั้งนี้ประชาชนที่ถูกเลือกมาสัมภาษณ์ต่าง ๆ ก็เห็นด้วยกับการจัดตั้งสำนักงานแขวงไว้บริการประชาชนแต่ละแขวง โดยให้เหตุผลสอดคล้องกันว่า

1. สะดวกดีกว่าที่ต้องเดินทางไปเขต
2. ไม่ต้องเสียเวลาในการติดต่อราชการ
3. ใ้รับบริการที่รวดเร็ว และสามารถให้บริการที่ดีแก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง

2. ในการติดต่อราชการทุกอย่าง ประชาชนต้องเดินทางไปติดต่อถึงสำนักงานเขตทุกครั้ง โดยไม่จำเป็นต้องผ่านกำนัน ผู้ปกครองแขวงแต่อย่างใด ฉะนั้นการติดต่อราชการของประชาชนสามารถที่จะสำเร็จได้ด้วยการมาติดต่อที่สำนักงานเขต

จากการสัมภาษณ์ทั้งกำนันและประชาชนของทั้ง 2 เขต สามารถที่จะเปรียบเทียบกันได้ว่า ในแง่ของการบริการประชาชนในเรื่องต่าง ๆ นั้น บทบาทตามอำนาจหน้าที่ของกำนันมิได้เอื้ออำนวยต่อการบริการให้ประชาชนแต่อย่างใด ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนยังคงเดินทางไปติดต่อราชการยังสำนักงานเขตเหมือนเดิม ฉะนั้นความสัมพันธ์ของกำนันกับประชาชนจึงจำกัดอยู่แต่ผู้ใกล้ชิดเท่านั้น ซึ่งเหมาะสมสำหรับสังคมชนบทเท่านั้นในการพัฒนาท้องถิ่น แต่ภายในเขตกรุงเทพมหานคร กำนันก็จะลดความสำคัญลงทุกขณะ ทั้งนี้เพราะประชาชนโดยทั่วไปจะไม่เห็นความสำคัญของกำนันโดยเฉพาะในเขตที่กำลังขยายตัวหรือแขวงที่มีความเจริญเป็นสังคมเมืองแล้ว

จากการศึกษางานที่กำนันได้ปฏิบัติส่วนใหญ่เป็นเรื่องงานที่ได้รับมอบหมายจากนโยบายกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะงานทางด้านพัฒนาท้องถิ่น แต่จากการที่กรุงเทพมหานครมีนโยบายเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของฝ่ายปฏิบัติงาน (กรุงเทพมหานครสามารถแบ่งหน่วยงานต่าง ๆ ออกได้เป็น 2 ฝ่ายใหญ่ ๆ คือ ฝ่ายอำนวยการและฝ่ายปฏิบัติการ) นั่นคือ การให้บริการประชาชนให้ได้รับบริการที่ดีที่สุด ซึ่งนโยบายนี้คณะผู้บริหารทุกยุคทุกสมัยนับถือเป็นนโยบายที่สำคัญประการหนึ่งของกรุงเทพมหานคร ที่มอบให้แก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการ (เขต) รับผิดชอบปฏิบัติตลอดเวลา ทั้งนี้จึงสามารถสรุปได้ว่า การปกครอง

รูปแบบกำนันในระดับแขวงนั้นไม่เหมาะสมกับการปกครองรูปแบบกรุงเทพมหานครที่เน้นหนักในเรื่องการบริการให้แก่ประชาชน ก็จะได้เห็นว่าทุกวันนี้กรุงเทพมหานครถูกโจมตีในเรื่องการให้บริการประชาชนไม่ดีพอ จากทั้งจากคำสนธิสัญญาในรูปต่าง ๆ และรวมทั้งประชาชนที่มาติดต่อราชการด้วย

การสัมภาษณ์หัวหน้าแขวง (เจ้าพนักงานปกครอง)

ในเขตกรุงเทพมหานครได้จัดให้มีรูปการปกครองระดับแขวง โดยตั้งที่ทำการแขวงขึ้น 3 แห่ง ใน 3 เขต ที่ยังคงมีใ้ช้อยู่ ได้แก่

1. ที่ทำการแขวงคลองเตย เขตพระโขนง
2. ที่ทำการแขวงยานนาวา เขตยานนาวา
3. ที่ทำการแขวงบางพลัด เขตบางกอกน้อย

ในการจัดรูปแบบการปกครองระดับแขวงทั้ง 3 แห่งเป็นผลมาจากมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518

ผู้ศึกษาได้เลือกศึกษาสัมภาษณ์หัวหน้าแขวงคลองเตย ทั้งนี้เนื่องจากแขวงคลองเตยเป็นแขวงแรกที่เปิดดำเนินการที่ทำการแขวง ในปัจจุบันมีหัวหน้าแขวงคือ นายบุญหนา ธีวเหลือง เจ้าพนักงานปกครอง 6 เป็นผู้ปกครองดูแลบังคับบัญชาข้าราชการจำนวนทั้งสิ้น 25 นาย ซึ่งเป็นไปตามมติของคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครที่กำหนดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ไว้บริการประชาชนจำนวน 25 คน

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าแขวงคลองเตย ได้กล่าวว่า

"ที่ทำการแขวงคลองเตย ได้เปิดดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2521 ให้บริการประชาชนในท้องที่แขวงคลองเตย เขตพระโขนง โดยเฉพาะทำให้ประชาชนไม่ต้องเดินทางไปติดต่อที่สำนักงานเขตพระโขนงที่ทำการแขวงคลองเตย แบ่งลักษณะงานออกเป็น 7 หมวด เช่นเดียวกับสำนักงานเขตพระโขนง แต่มีลักษณะเล็กกว่า งานที่ประชาชนมาติดต่อมากที่สุดคืองานทะเบียน อาจจะเป็นเพราะงานทะเบียนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดก็เป็นได้ ประชาชนที่มาติดต่อที่ทำการแขวงเกี่ยวกับงานทะเบียน สามารถได้รับบริการให้สำเร็จได้โดยไม่ต้องไปยังสำนัก

งานเขต ทั้งนี้ประชาชนจึงได้รับความสะดวกในรูปแบบหนึ่งในด้านการให้บริการ"

"นอกจากนี้ยังมีข้อจำกัดบางประการที่ทำการแสวงไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากคิซัคเรื่องกฎหมายและข้อจำกัดของบางประการ ที่ไม่สามารถให้บริการประชาชนภายในแขวงได้ อาทิเช่น เรื่องบัตรประชาชน การเปลี่ยนชื่อ-ชื่อสกุล จกทะเบียนสมรส ต้องทำที่สำนักงานเขตพระโขนงในเรื่องอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าแขวงนั้น หัวหน้าแขวงมีฐานะเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตคนหนึ่งจึงสามารถปฏิบัติหน้าที่แทนผู้อำนวยการเขตได้ จึงทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของหัวหน้าแขวงเป็นไปได้โดยสะดวกและรวดเร็ว"

จากบทสัมภาษณ์ของหัวหน้าแขวง สามารถสรุปประเด็นที่สำคัญได้ดังนี้

1. บทบาทและอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าแขวง หัวหน้าแขวงอยู่ในฐานะผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตคนหนึ่ง ซึ่งเป็นไปตามที่ระเบียบกำหนด ทั้งนี้จึงมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้อำนวยการเขต ยกเว้นบทบาทและอำนาจหน้าที่บางประการที่คงมีเฉพาะตัวผู้อำนวยการเขตเท่านั้น

2. การปฏิบัติหน้าที่ของทำการเขต มีลักษณะเช่นเดียวกับสำนักงานเขตพระโขนง แต่เปิดบริการเฉพาะแขวงเกี่ยวเท่านั้น ทำให้ประชาชนผู้มาติดต่อไม่ครองรอนาน มีคนมาติดต่อเป็นจำนวนน้อย สามารถบริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง

ในการสัมภาษณ์ทั้งกำนันและหัวหน้าแขวงในฐานะผู้ปกครองระดับแขวงสามารถที่จะสรุปและเปรียบเทียบเป็นตารางได้ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง
เปรียบเทียบบทบาทอำนาจหน้าที่กำนันและหัวหน้าแขวง

ที่มา	การเลือกตั้ง ตาม พ.ร.บ. การปกครอง ท้องถิ่น พ.ศ. 2457	การแต่งตั้ง ตาม พ.ร.บ. ระเบียบบริหาร ราชการกรุงเทพฯ
อำนาจหน้าที่	ตาม พ.ร.บ. ลักษณะปกครอง ท้องถิ่น 2475 (แต่ตามขอ เท็จจริงไม่ไปปฏิบัติ) ตามนโยบายกรุงเทพมหานคร มอบหมาย	ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้ช่วย ผู้อำนวยการเขตแทน ผู้อำนวยการเขต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสังเกตการปฏิบัติหน้าที่
หึ่งของกำนัน หัวหน้าแขวงและประชาชนผู้มาติดต่อขอรับบริการจากสำนักงานเขต
ประกอบกับแนวความคิดและทฤษฎีของรูปการปกครองของกรุงเทพมหานคร สรุปได้ว่า

1. กำนัน ในฐานะผู้ปกครองแขวงซึ่งมาจากเลือกตั้งตาม พ.ร.บ. ลักษณะ
ปกครองท้องที่ 2457 ไม่ทราบบทบาทของตัวเองในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ดังนั้น
จึงเกิดการสับสนในฐานะและบทบาทของตัวเอง ดังเช่น

1.1 เรื่องการปฏิบัติหน้าที่งานทะเบียนราษฎร กำนันบางคนยังไม่สามารถ
ตอบคำถามจากการสัมภาษณ์ถึงหน้าที่ทางทะเบียนราษฎรว่าได้ปฏิบัติหรือไม่ ทั้งนี้ความ
ข้อเท็จจริงโดยทั่วไป กำนันที่ปกครองตำบลในจังหวัดอื่น ๆ จะทำหน้าที่นายทะเบียน
ตำบลตามกฎหมายที่กรมการปกครองมอบอำนาจให้ดำเนินการ ซึ่งแตกต่างจากกำนัน
เขตกรุงเทพมหานคร อำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ตาม พ.ร.บ.ทะเบียนราษฎรเป็นของ
สำนักงานเขตที่แต่งตั้งข้าราชการฝ่ายปกครองขึ้นดำรงตำแหน่งผู้ช่วยนายทะเบียน
ตำบล

1.2 กำนันในเขตกรุงเทพมหานครนั้นได้รับการเลือกตั้งมาตาม พ.ร.บ.
ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 ส่วนในเรื่องอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ.
นั้น กำนันในเขตกรุงเทพมหานครมิได้ถูกกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำนันจะเห็นได้จาก
อาทิเช่น การแจ้งโรคระบาดต่าง ๆ ในทางราชการเท่านั้น ในส่วนของกรุงเทพมหานคร
ทั่วทั้งพื้นที่กรุงเทพมหานครจะมีศูนย์บริการสาธารณสุขประจำทุกแขวง นอกจากนี้ใน
ด้านของการให้ที่ปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการเดินทางไปราชการและกลับไม่คืน
ในเขตกรุงเทพมหานครปัจจุบันการคมนาคมติดต่อกันได้สะดวก ฉะนั้น กำนันจึงไม่จำเป็น
ต้องมีหน้าที่แค่ประการใด ถ้ากล่าวโดยสรุปแล้วการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันในเขตกรุงเทพ
มหานครนั้นขึ้นอยู่กับกรมอนามัยที่เฉพาะอย่างให้ปฏิบัติเท่านั้น

1.3 ประชาชนในแขวงที่มีกำนันปกครองนั้นจากสภาพการณ์ในปัจจุบัน
สภาพบ้านเมืองในเขตกรุงเทพมหานครได้พัฒนาขึ้นมากตามลำดับ สภาพของภาวะเป็น
ชนบทเริ่มหมดไปทุกกระยะ สภาพของสังคมเมืองเริ่มขยายใหญ่ขึ้น ดังนั้นในสภาพของสังคม
เมืองหลวงความจำเป็นในการคงรูปแบบกำนันปกครองเอาไว้ ประชาชนในแขวงจะไม่

คอยสนใจเท่าไรนัก ทั้งนี้จากสถิติการเลือกตั้งกำนันที่ยกมาเป็นตัวอย่างระบอบการศึกษา
นั้น จำนวนเบอร์เริ่มแรกของผู้นำใช้สิทธิการเลือกตั้งลดน้อยลงทุกขณะในการเลือกตั้งแต่ละ
ครั้ง นอกจากนี้จากการสังเกตประชาชนที่มาติดต่อบริการที่สำนักงานเขตนั้น ไม่ค่อย
จะรู้จักกำนันเท่าไรนักและไม่ค่อยเห็นความสำคัญแก่ตำแหน่งนี้เท่าไรนัก

2. จากการสัมภาษณ์และสังเกตประชาชนในแขวงที่มีกำนันปกครองและมาติดต่อบริการ
ราชการที่สำนักงานเขตนั้นพบว่า

2.1 ประชาชนโดยทั่วไปไม่สนใจต่อการมีกำนันปกครองและเห็นประโยชน์
ของการมีกำนัน ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์พบว่า การมาติดต่อบริการราชการทุกอย่างยังสำนักงาน
เขตนั้น ประชาชนทุกคนจะต้องมาติดต่อกับตนเองทุกครั้งจึงจะสำเร็จจึงที่พึงใจไว้ ฉะนั้น
ประโยชน์ที่ได้รับจากการค้างตำแหน่งกำนันไว้ ประชาชนโดยทั่วไปแทบไม่ได้รับประโยชน์
อันใดเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน

2.2 จากการสัมภาษณ์ประชาชนพบว่า ถ้ากรุงเทพมหานครจัดตั้งสำนักงาน
แขวงขึ้นแทนตำแหน่งกำนันที่ปกครองอยู่นั้น ประชาชนส่วนใหญ่ยอมรับและเห็นดีด้วยกับ
นโยบายอันนี้ ทั้งนี้เพราะประโยชน์ที่จะได้รับนั้นตกถึงมือประชาชนโดยตรงนั่นคือการให้
บริการที่สะดวกและรวดเร็วขึ้นกว่าการมาติดต่อบริการที่สำนักงานเขต ดังเช่นปัจจุบันซึ่งมีกำนัน
เป็นผู้ปกครองแขวงอยู่แล้วก็ตาม

2.3 บทบาทของข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดย่อมมี
ประสิทธิภาพและให้บริการที่ดีกว่ากำนันที่มาจากการเลือกตั้ง ทั้งในแง่ของความรู้และ
อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ ในการให้บริการประชาชนผู้มาติดต่อ

3. การปกครองกรุงเทพมหานครนั้นคือหลักการปกครองแบบกระจายอำนาจ
ทั้งนี้สืบเนื่องจากลักษณะของกรุงเทพมหานคร ที่เป็นองค์การอิสระและเป็นนิติบุคคล
มีงบประมาณของตนเอง มีองค์กรที่สามารถออกกฎหมายมาใช้บังคับได้ ฉะนั้นจากรูปการ
ปกครองที่ถูกบัญญัติไว้ใน พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528
มาตรา 4¹ ดังที่กล่าวไว้แล้วตอนต้น ระบอบการปกครองของกรุงเทพมหานครนั้นมี

¹ คุรุยาละเอียก พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528
จากภาคผนวก

พื้นที่เดิมเขตการปกครองของกรุงเทพมหานคร แต่โดยข้อเท็จจริงแล้วการปกครองแบบ
 กำนันในเขตกรุงเทพมหานครชั้นนอกที่ถูกบัญญัติไว้ใน ม. 132 ของ พ.ร.บ.ระเบียบ
 บริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 เป็นลักษณะของการปกครองท้องถิ่น ทั้งนี้
 จากที่มาของการดำรงตำแหน่งกำนันตลอดจนการใช้อำนาจหน้าที่และการปฏิบัติตามอำนาจ
 หน้าที่ของกำนันยังคงใช้ตาม พ.ร.บ.ลักษณะปกครองท้องถิ่น 2457 ซึ่งมีผลทำให้ผิดไปจาก
 เจตนารมณ์ของกฎหมายที่จะใช้การปกครองของกรุงเทพมหานครเป็นการปกครองแบบ
 กระจายอำนาจอย่างแท้จริง.

ดังนั้นจึงสามารถสรุปผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. การปกครองแขวงในรูปแบบกำนันนั้นเป็นการปกครองที่ผิดจากหลักการ
 ปกครองที่ใช้ปกครองกรุงเทพมหานคร ทั้งทางด้านแนวความคิดและทฤษฎีประกอบทาง
 ด้านกฎหมายที่ใช้ปกครองกรุงเทพมหานคร
2. กำนัน ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ปกครองแขวง ไม่มีอำนาจและการปฏิบัติตาม
 อำนาจหน้าที่อย่างแท้จริงตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. ลักษณะการปกครองท้องถิ่น 2457
 ทั้งนี้เนื่องมาจากอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ของกำนัน ถูกกำหนดไว้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพ-
 มหานครและกรุงเทพมหานครได้แบ่งอำนาจหน้าที่ให้กับส่วนราชการต่าง ๆ ไปปฏิบัติ
 ประกอบกับกำนันเองยังเข้าใจสับสนเรื่องอำนาจหน้าที่ของตนเอง ฉะนั้นผลที่ได้รับก็
 ตกแก่ประชาชนโดยตรง นั่นคือความล่าช้า เสียเวลาในการติดต่อราชการ
3. ประชาชนมีความพอใจในนโยบายการตั้งสำนักงานแขวงขึ้นแทนการ
 ปกครองแบบกำนัน ทั้งนี้โดยให้เหตุผลว่าสะดวก รวดเร็วกว่าที่จะต้องเดินทางมาติดต่อ
 ยังสำนักงานเขตซึ่งอยู่ไกลและเสียเวลามาก

จากผลสรุปข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าการจัดตั้งสำนักงานแขวงขึ้นให้
 บริการประชาชนในแต่ละแขวงของกรุงเทพมหานครชั้นนอก ผลที่จะได้รับสู่ประชาชนจะมี
 มากกว่าการปกครองแบบกำนันที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน